

ÖĞRETİM İLKELERİ

1. **Hedefe Uygunluk İlkesi:** Uygulamalar hedef davranışlara uygun olmalıdır.
2. **Öğrenciye Görelik İlkesi:** Çoklu zekâ yöntemi ve bireyselleştirilmiş öğretimi en çok savunan ilkedir.
3. **Öğrenci Düzeyine Uygunluk İlkesi:** Hazırbulunuşluk seviyesinin dikkate alınmasının önemini vurgular.
4. **Hayatilik İlkesi:** Okulun hayatın bir parçası olduğunu, öğretilenlerin gerçek hayatta kullanılabilir olması gerektiğini belirtir. (Yaşamdakini sınıfa aktarmadır.)
5. **Transfer İlkesi:** Öğrencinin öğrendiğini hayata ve farklı durumlara aktarabilmesinin gereğini vurgular. (Sınıftakini yaşama aktarmadır.)
6. **Yaparak yaşayarak Öğrenme(Uygulanabilirlik, Aktivite):** Öğrenciyi aktif hâle getirerek ezberciliği ortadan kaldırır.
7. **Ekonomiklik İlkesi:** Zamandan, emekten ve maliyetten en az harcamayla en yüksek verimi elde etmeyi amaçlamaktır.
8. **Aktüalite (Güncellik) İlkesi:** Öğrencinin dünyada yaşananlara ve son gelişmelere duyarlı olmasını vurgular.
9. **Açıklık (Ayanılık) İlkesi:** Dilin açık ve anlaşılır, içeriğin en fazla duyu organına hitap eder olmasının öğrenmeye etkisini belirtir.
10. **Somuttan Soyuta İlkesi:** Önce somut daha sonra soyut kavramların öğretilmesi ilkesidir. Özellikle ilköğretim birinci kademedede uygulanır.
11. **Bilinenden Bilinmeyene İlkesi:** Öğrenme sürecinin bilinenden yola çıkılarak bilinmeyene doğru ilerlemesini ve öğrencinin eski bilgilerle yeni bilgiler arasında köprü kurabilmesini ifade eder.
12. **Yakından Uzağa İlkesi:** Öğrenmeye yakın çevreden başlanır, zamanda ve mekânda uzağa doğru öğrenme devam eder.
13. **Basitten Karmaşığa İlkesi:** Konu aktarımına basitten başlanması ve zora doğru gidilmesini ifade eder.
14. **Bütünlük İlkesi:** Çocuğun bedensel, ruhsal, duygusal ve sosyal tüm yönleriyle ele alınmasını ve bu yönlerin hepsine hitap edilmesini öğrenmede bütünlüğü sağlayacağını belirten ilkedir. Brunner en çok bu ilkeyi desteklemiştir.
15. **Anlamlılık İlkesi:** Öğrencide öğrenmeye güdülemenin sağlanması için öğrenilecek içeriğin anlamının açıklanması gerekir.
16. **Tümdengelim:** Bütünden ayrıntıya doğru ilerleyen öğretim ilkesidir.,
17. **Sosyalilik İlkesi:** Öğretim sürecinde bireyin sosyalleşmesi ve toplum hayatına uyum sağlamasını vurgular.

EĞİTİMDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Funda Menekşe

YAPILANDIRMACI ÖĞRENME YAKLAŞIMI

Temsilcileri: Piaget, Vygotsky, Dewey, Gestalt, Bruner

- Deneyime bağlı anlam oluşturma sürecidir.
- Anlamı oluşturan ve aktif olan öğrencidir.
- Yapılandırmacılık nesnel bilgiyi reddeder, çünkü bilgiyi oluşturan öğrencinin bulguları öznedir.
- Öğrencilerin ön bilgilerini fark etmeleri ve harekete geçirmelerini, üst düzey düşünme becerilerini geliştirmelerini sağlamak öğretmenin görevidir.
- Öğretmen öğrencileriyle birlikte araştırır, öğrenir.
- En önemli özelliği, bireyin bilgiyi yapılandırmasına, oluşturmaya, yorumlamasına ve geliştirmesine fırsat sunmasıdır.
- Sınıflar bilgilerin aktarıldığı değil, problemin çözüldüğü yerlerdir.
- Ders planları esnek ve öğrenci ihtiyaçlarına göre şekillenir.
- Bireysel farklılıklara önem verilir.
- Kavram öğretimi esastır ve kavramlar tematik öğrenme yaklaşımıyla öğrenilir.
- Değerlendirme sürece yönelik yapılır.
- Buluş yoluyla öğrenmenin geliştirilmiş hâlidir. Aradaki fark ise; buluş yoluyla öğrenmede öğrenci öğretmenin yönlendirmesiyle bilgiye ulaşır, yapılandırmacı yaklaşımda ise öğretmenle birlikte deneyimler yoluyla bilgiyi üretir.
- Yapılandırmacı öğrenme kuramı üç temel grupta incelenir.
 - 1- **Bilişsel yapılandırmacılık:** Piaget tarafından geliştirilmiştir. Öğrenme denge (zihin) süreçlerinde oluşur.
 - 2- **Sosyal yapılandırmacılık:** Vygotsky tarafından geliştirilmiştir. Öğrenme sosyal çevrede merak yoluyla oluşur.
 - 3- **Radikal yapılandırmacılık:** Von Glasersfeld tarafından geliştirilmiştir. Öğrenme sadece birey tarafından oluşturulan bilgiyle oluşur.

PROJE TABANLI ÖĞRETİM YAKLAŞIMI

Temsilcileri: Bruner, J. Dewey, Kilpatrick

Funda Menekşe

- Bilimsel düşünmenin adımlarını öğretmeyi hedefler.
- Etkinlikler sonucu performans ya da yeni, özgün, orijinal ve sentez düzeyinde ürün ortaya konulmalıdır.
- Üst düzey öğrenmeye yönelik proje/araştırma konuları verilir.
- Bilişsel, duyuşsal, devinimsel gelişmeyi destekler.
- Birden çok çözüm yolu barındırır.
- Günlük yaşamla ilişki kurmaya faydalıdır.
- Bireysel ve grup çalışmalarına uygundur.
- Birden fazla dersin ilişkilendirilmesini sağlar.
- Değerlendirme ürüne ve sürece yönelik yapılır. Sergi tekniği ile çalışılır.
- Zaman ve sınırın iyi çizilmesi gerekir.
- Her zaman ortaya orijinal ürün çıkmayabilir. Ancak proje tabanlı öğretim yöntemi sonunda mutlaka ortaya bir ürün çıkarılmalıdır.

PROBLEME DAYALI ÖĞRENME YAKLAŞIMI

Temsilcisi: John Dewey

- Temelini yaparak-yaşayarak ilkesinden almıştır.
- Bu yöntem çözülmesi gereken gerçek hayatla ilgili, merak uyandıran bir problemle başlayarak öğrencinin gerçek hayatta karşılaşacağı problemlerle daha önceden yüz yüze gelmesini sağlar.
- Problem gerçek yaşamla ilgili olmalı ve çok yönlü düşünmeyi gerektirmelidir.
- Kalabalık gruplara uygun değildir.
- Asıl amaç problemi çözmek değil problemlere uygun çözüm stratejileri geliştirmektir.
- Ekiple çalışma, bilimsel düşünme, iletişim, üst düzey düşünme becerilerini geliştirir.
- İçeriğin ayrıntılarına fazla önem verilmez.
- Bilimsel araştırma sürecini temel alır.
- Problem çözme aşamaları kullanılır. Bunlar:
 - 1- Problemi hissetme
 - 2- Problemi tanımlama
 - 3- Problemle ilgili bilgileri toplama
 - 4- Problemle ilgili hipotezler kurma
 - 5- Veri toplama
 - 6- Hipotezleri test etme
 - 7- Problemin çözümü
 - 8- Sonucu raporlaştırma

BEYİN TEMELLİ ÖĞRENME (Nörofizyolojik) KURAM

Temsilcileri: Hebb, Caine

Funda Menekşe

- Öğretmen rehber rolünü üstlenmiştir, aktif olan öğrencidir.
- Yaparak-yaşayarak öğrenmeyi savunur.
- Öğrenme beş duyu organına hitap etmelidir.
- Caine'ne göre beynin her iki lobunun da koordineli kullanılması hızlı ve etkili öğrenme için gereklidir.
- Beyin temelli öğrenmenin ilkeleri şunlardır:
 - 1- Beyin paralel (aynı anda çok iş yapabilen) bir işlemcidir.
 - 2- Öğrenme fizyolojik bir olaydır.
 - 3- Beyin, parçaları ve bütünlüğü aynı anda algılar.
 - 4- Öğrenme bilinçli ve bilinçsiz süreçleri içerir.
 - 5- En az iki farklı türde (uzamsal ve ezberleyerek) belleğimiz vardır.
 - 6- Her beyin kendine özgü düzenlenmiştir.
 - 7- Anlamı araştırma doğustandır.
 - 8- Anlamı araştırma, örüntüleme yoluyla olur.
 - 9- Örüntü oluşturmada duygular önemlidir.
 - 10- Öğrenme teşvikle artarken korkuyla azalır.
 - 11- Öğrenme hem odaklanmış dikkati hem de çevresel algıyı içerir.

HARMANLANMIŞ ÖĞRENME

- Etkileşimli bir deneyimdir.
- Öğrenciler etkileşim kurmak istedikleri içeriği kendileri seçebilir, uygulayabilir öğretmenler ya da akranlarıyla çevrim içi iletişime geçebilirler.
- Öğrenme modeli kullanılırken web tabanlı uygulamalar dikkatle seçilmelidir.
- Web destekli öğrenme ile sınıftaki öğrenmenin avantajlarının birleştirilmesiyle oluşur.
- Öğrenme amaçlarına odaklıdır.
- O an ihtiyaç duyulana ulaşmak en etkili öğrenme stratejisidir.
- Sınıf içi, sınıf dışı, çevrim içi uygun uygulamalar eğitim ortamı olarak kullanılır.

YAŞAMBOYU ÖĞRENME YAKLAŞIMI

- Örgün ve yaygın eğitimin birleştirilmesidir.
- Öğrenme bilinçli ve amaçlı olarak yaşam boyu, her ortamda gerçekleşir.
- Teknoloji kaynaklı gelişme ve değişimlere uyabilmek, bilgiyi üretebilmek, öğrenmeyi öğrenebilmek, iş birliği ve paylaşımında bulunabilmeyi amaçlar.
- Sadece meslek ve beceri kazandırmak amaçlı değildir. Bireysel ve sosyal gelişimi destekler.

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMI

Temsilcisi: J. Dewey

- Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için, anlayışı hâkimdir.
- Rekabetçi ortamı öğrenmeden çıkararak iş birliği içerisinde çalışma ve amaca ulaşmayı savunur.
- Öğretmen rehber ve yönlendiricidir.
- Öğretmen 2-6 kişilik küçük ve heterojen gruplar oluşturur. Sürecin işleyişini ve değerlendirmeyi planlar.
- Kubaşık (yardımlaşarak) öğrenmede paylaşılmış liderlikle etkinlikler yürütülür.
- Başarılı şekilde uygulanabilmesi için altı temel ilkeye uyulması gerekir.
 - 1- Olumlu bağlılıkla yardımlaşılması
 - 2- Yüz yüze etkileşimin olması
 - 3- Kişisel sorumlulukların yerine getirilmesi
 - 4- Sosyal becerilerin kullanılması
 - 5- Grup sürecinin değerlendirilmesi
 - 6- Eşit başarı ilkesi
- Değerlendirme aşamasında özellikle bireylerin tek tek değerlendirilmesi güçtür.
- Sorumluluklar yerine getirilmediğinde çalışma yükü bir kişi üzerine yığılabılır.